

Andrzej Kukulski

ZADANIA PROBOSZCZA W ZAKRESIE NAUCZANIA WIERNYCH

Wprowadzenie

Misją Kościoła jest wypełnianie zadania nauczania, uświęcania oraz rządzenia. W świetle Kodeksu Prawa Kanonicznego zadanie nauczania i głoszenie Ewangelii całemu światu należy do konstytucyjnych elementów Kościoła. Wynika to z faktu, iż Jezus Chrystus powierzył depozyt wiary, aby z asystencją Ducha Świętego strzegł święcie prawdy objawionej, wnikliwie badał, wiernie głosił i wykładał, stąd Kościół ma obowiązek i wrodzone prawo przepowiadania Ewangelii wszystkim narodom, niezależnie od jakiegokolwiek ludzkiej władzy.

Kościół partykularny, w którym istnieje i z którego składa się jeden i jedyny Kościół katolicki, to przede wszystkim diecezja. Stanowią one porcję Ludu Bożego, który jest powierzony pasterskiej pieczy biskupa z współpracującym z nim prezbiterium. Ta część Ludu Bożego, która trwa przy swym pasterzu gromadzona jest z inspiracji Ducha Świętego poprzez głoszenie Ewangelii i sprawowanie Eucharystii. Tworzy ona Kościół partykularny w którym jest obecny i działa jedyny, święty, katolicki i apostołski Kościół Chrystusa.

Diecezje zaś składają się z określonej wspólnoty wiernych, czyli parafii, której własnym pasterzem, pod władzą biskupa, jest proboszcz. Wobec powyższego wydaje się słuszne zadanie pytania, jakie zadania posiada proboszcz w zakresie nauczania wiernych? Niniejszy artykuł będzie próbą odpowiedzi na postawiony wcześniej problem.

W celu pełnego ujęcia tematu artykuł został podzielony na trzy punkty. W pierwszym zostanie wyjaśnione pojęcie parafii i proboszcza. W kolejnym zostanie ukazana geneza realizacji misji nauczycielskiej Kościoła, a w trzecim szczegółowe obowiązki kanoniczne proboszcza w zakresie zadania nauczycielskiego.

Pojęcie parafii i proboszcza

Parafia z łacińskiego *paroecia* później *parochia* znaczy tyle, co miejsce sąsiednie. W początkach Kościoła oznaczała terytorium, na którym biskup wykonywał swoją władzę, a więc dzisiejszą diecezję. Jedynym duszpasterzem był biskup, któremu pomagali kapłani i diakoni. Ze wzrostem liczby wiernych po wsiach zaczęto budować kościoły nad grobami męczenników lub w pałacach możnych panów. W ten sposób powstawały parafie wiejskie. W miastach była przez długi czas tylko jedna parafia. Dopiero sobór trydencki nakazał aby w miastach i wsiach parafie miały ściśle określone granice i własnych stałych pasterzy¹.

W Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1917 r. parafią nazywano oddzielną część terytorium diecezji z własnym kościołem, własną ludnością i własnym kapłanem, który z urzędu swego sprawuje tamże duszpasterstwo². Jak podaje Ignacy Grabowski parafie uważano za grupę wiernych w granicach jakiegoś terytorium albo też niezależnie od terytorium, z własnym kościołem, nad którymi kapłan albo osoba moralna spełnia duszpasterstwo z mocy prawa. Parafie mogły być terytorialne albo personalne, albo jednocześnie terytorialne i personalne³.

Pojęcie parafii nie zostało bezpośrednio określone przez Ojców soborowych, zasadnicze treści ich definicji można wyprowadzić z następujących tekstów soborowych: Konstytucji *Sacrosanctum Concilium*⁴, Dekretu *Christus Dominus*⁵ oraz Dekretu *Apostolicam Actuositatem*⁶. Zdaniem L. Gerosy równoczesne i łączne zastosowanie trzech zasad eklesjologicznych, zawartych w tekstach soborowych, pozwala wyróżnić w soborowym pojęciu parafii jej trzy następujące elementy konstytutywne, a mianowicie: wspólnotę wiernych, kierownictwo prezbitera, relację przynależności do Ko-

¹ F. Bączkiewicz, *Prawo kanoniczne. Podręcznik dla duchowieństwa*, t. 1, Opole 1957, s. 574-575.

² Can. 216 § 1, *Codex Iuris Canonici Pii X Pontificis Maximi iussu digestus Benedicti Papae XV auctoritate promulgatus*, 27.05.1917, AAS 9 (1917), pars. II, 1-593 (dalej: CIC/17); F. Bączkiewicz, *Prawo kanoniczne*, s. 574.

³ I. Grabowski, *Prawo kanoniczne*, Warszawa 1948, s. 243.

⁴ Nr 42, *Sacrosanctum concilium oecumenicum vaticanum II, Constitutio de sacra liturgia Sacrosanctum Concilium*, 3.12.1963, AAS 56 (1964) 97-134; tekst polski [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*. Tekst polski, nowe tłumaczenie, Poznań 2002, s. 59-60: „Ponieważ biskup w swoim Kościele nie może osobiście zawsze i wszędzie przewodniczyć całej owczarni, dlatego powinien koniecznie utworzyć grupy wiernych. Najważniejsze z nich to parafie, lokalnie zorganizowane pod przewodnictwem duszpasterza, zastępującego biskupa. One bowiem w pewien sposób przedstawiają widzialny Kościół ustanowiony na całej ziemi. Dlatego w umysłach i praktyce wiernych oraz duchowieństwa należy pogłębić życie liturgiczne parafii i jego związek z biskupem, należy również do rozkwitu doprowadzić poczucie wspólnoty parafialnej, zwłaszcza w zbiorowym odprawianiu niedzielnych Mszy świętych”.

⁵ Nr 30, *Sacrosanctum concilium oecumenicum vaticanum II, Decretum de pastoralis episcoporum munere in Ecclesia Christus Dominus*, 28.10.1965, AAS 58 (1966) 673-696, tekst polski, [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, s. 250: „Szczególnymi współpracownikami biskupa są proboszczowie, którym jako właściwym pasterzom, pod jego zwierzchnictwem, powierzana jest troska o dusze w określonej części diecezji”.

⁶ Nr 10, *Sacrosanctum concilium oecumenicum vaticanum II, Decretum de apostolatu laicorum Apostolicam actuositatem*, 18.11.1965, AAS 58 (1966) 837-864; tekst polski [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, s. 386: „Parafia dostarcza wyraźnego przykładu wspólnotowego apostołstwa, gromadząc w jedno wszelką, występującą w niej różnorodną aktywność ludzką i wszechwspierając ją w powszechność Kościoła”.

ścioła Partykularnego poprzez posłuszeństwo prezbitera władzy swego biskupa. Autor wskazuje również na czwarty element, który jest niekonstytucyjny, ale wyłącznie określający, jakim jest terytorium, na którym parafia jest ustanowiona⁷.

Natomiast w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r. w kan. 515 § 1 znajduje się następująca definicja parafii: jest ona określona wspólnotą wiernych, utworzoną na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi⁸. Ustawodawca definiuje parafię jako konkretną wspólnotę wiernych chrześcijan, wchodzącą w skład Kościoła partykularnego⁹. Odnośnie opisywanego kanonu Juan Calvo wskazuje, że są elementy wyróżniające parafię, której pojęcie prawne obowiązkowo obejmuje następujące elementy: wspólnotę wiernych i troskę duszpasterską¹⁰. Przyjmuje się jako zasadę, że parafia ma tylko jednego pasterza, który jest kapłanem. Zrozumiałą rzeczą jest, że pełnoprawnym pasterzem parafii może być tylko kapłan, ponieważ tylko on może sprawować Ofiarę Eucharystyczną oraz sakrament pojednania¹¹.

Kapłanem tym jest proboszcz, który jest własnym pasterzem zleconej sobie parafii, podejmującym pasterską troskę o powierzona mu wspólnotę pod władzą biskupa diecezjalnego. Powołany jest do uczestnictwa w posłudze Chrystusa, ażeby dla tejże wspólnoty wykonywał zadania nauczania, uświęcania i kierowania, przy współpracy także innych prezbitrów i diakonów oraz niosących pomoc wiernych świeckich, zgodnie z przepisami prawa¹². Dla porównania poprzednio obowiązujący Kodeks definiował pojęcie proboszcza w następujący sposób: *Parochus est sacerdos vel persona moralis cui paroecia collata est in titulum cum cura animarum sub Ordinarii loci auctoritate exercenda*¹³. Określenie proboszcza, oparte na nauce Soboru Watykańskiego II różni się swoim aspektem teologicznym od definicji zawartej w KPK/17. Proboszcz nie jest beneficjatem *cum cura animarum*, lecz przede wszystkim pasterzem powierzonych sobie wiernych i współpracownikiem biskupa, mającym udział w biskupiej misji nauczania, uświęcania i rządzenia¹⁴. Jego władza wynikająca z urzędu ma charakter zwyczajny i własny. Uprawnienia, które posiada na forum wewnętrznym i zewnętrznym oraz jego obowiązki i prawa, zapewniają wiernym to, co określa się jako *cura animarum plena*¹⁵.

Geneza realizacji misji nauczycielskiej Kościoła

Pełnia Słowa Bożego, otwierającego człowieka na świat wiary, zawarta jest w życiu i działalności, śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa. Słowo to, życiodajne mocą Ducha Świętego, zostało powierzone wspólnocie Kościoła¹⁶. Stąd wydaje się słuszne przypomnienie nakazu Chrystusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk 16, 15); „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.” (Mt 28, 19). Kościół wierny swojemu powołaniu od samego początku spełnia posłannictwo nauczania i powagą Chrystusa głosi światu Dobrą Nowinę. Chrystus dał więc Kościołowi depozyt wiary, by go nieskazitelnie przechowywał, strzegł przed błędami, wyjaśniał wątpliwości i szerzył znajomość wiary aż po krańce ziemi¹⁷.

Dzięki przepowiadaniu Bożego Słowa dokonują się, wpisana w naturę Kościoła, jego misyjna działalność, a niewierzący mają możliwość usłyszeć orędzie zbawienia, poznawać prawdziwego Boga, by nawrócić się do Niego i czynić pokutę¹⁸. Jak wskazuje Artur G. Miziński wielkie znaczenie przepowiadania Słowa Bożego i jego pierwszeństwo wśród zadań funkcji Kościoła zostało omówione w dokumentach posoborowych takich jak: Adhortacja apostolska *Pastores dabo vobis*, Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów *Tota Ecclesia*, Dyrektorium Kongregacji ds. Biskupów o pastoralnej posłudze biskupów *Apostolorum successores*, posynodalna adhortacja apostolska *Verbum Domini*¹⁹.

⁷ L. Gerosa, *Prawo Kościoła*, przekład I. Pękalski, Poznań 1999, s. 351.

⁸ Can. 515 § 1, *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus*, 25.01.1983, AAS 75 (1983), pars II, 1-317. *Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu*, Poznań 1984 (dalej KPK/83).

⁹ J. Krukowski, *Rozdział VI. Parafie, proboszczowie i wikariusze parafialni*, [w:] *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego. Księga II. Lud Boży. Część I. Wierni chrześcijanie. Część II. Ustrój hierarchiczny Kościoła*, red. J. Krukowski, t. 2/1, Poznań 2005, s. 411.

¹⁰ J. Calvo, *Rozdział VI. Parafie, proboszczowie i wikariusze parafialni*, [w:] *Kodeks Prawa Kanonicznego. Komentarz. Powszechne i partykularne ustawodawstwo Kościoła Katolickiego. Podstawowe akty polskiego prawa wyznaniowego. Edycja polska na podstawie wydania hiszpańskiego*, red. P. Majer, Kraków 2011, s. 441.

¹¹ Zob. KPK/83, can. 521 § 1; E. Szafranski, *Podręcznik prawa kanonicznego*, t. 2, Warszawa 1985, s. 196-197

¹² KPK/83, can. 519.

¹³ CIC/17, can. 451 § 1; Tłumaczenie F. Bączkiewicz, *Prawo kanoniczne*, s. 578: „Proboszcz jest to kapłan [lub osoba moralna], któremu powierzono na stałe jako tytuł parafię z obowiązkiem sprawowania we własnym imieniu duszpasterstwa, w zależności od miejscowego ordynariusza”.

¹⁴ T. Pawluk, *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II. Lud Boży jego nauczanie i uświęcanie*, t. 2, Olsztyn 2002, s. 237.

¹⁵ K. Nitkiewicz, *Proboszcz terytorialny i proboszcz personalny*, [w:] *Parafia w prawie kanonicznym i w prawie polskim*, red. S.L. Głódź, J. Krukowski, M. Sitarz, Lublin 2013, s. 60-61.

¹⁶ A.G. Miziński, *Wiara rodzi się ze słuchania-przepowiadanie Słowa Bożego w prawodawstwie powszechnym Kościoła łacińskiego*, [w:] *Porta fidei. Przekaz wiary w prawie Kościoła*, red. A. Kaczor, Lublin 2012, s. 27.

¹⁷ J. Syryjczyk, *Przepowiadanie Słowa Bożego i nauczanie katechetyczne według norm nowego prawa kościelnego*, [w:] *Duszpasterstwo w świetle nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego*, red. J. Syryjczyk, Warszawa 1985, s. 126.

¹⁸ A.G. Miziński, *Wiara rodzi się*, s. 31.

¹⁹ *Tamże*, s. 32

Jak już zostało powiedziane, podstawową formą, przez którą Kościół realizuje swoją misję nauczania, jest posługa Słowa Bożego. Od niej zależy wzrost wiary ludu Bożego. Nic też dziwnego, że księga III Kodeksu Prawa Kanonicznego porusza tę dziedzinę na pierwszym miejscu²⁰.

Szczegółowe obowiązki kanoniczne proboszcza w zakresie zadania nauczycielskiego

Zadanie nauczycielskie Kościoła obejmuje w swej organizacyjnej sferze dwie podstawowe kategorie, a mianowicie posługę słowa, czyli głoszenie Słowa Bożego, ogólnie mówiąc kaznodziejstwo oraz katechizację²¹. Sprawie posługi Słowa Bożego i katechizacji prawodawca poświęcił w nowym Kodeksie 25 kanonów, tj. 756-780²².

Norma zawarta w kan. 757 brzmi: „do własnych zadań proboszczów, którzy są współpracownikami biskupów, należy głoszenie Ewangelii Bożej. Ten obowiązek spoczywa zwłaszcza na proboszczach oraz innych duszpasterzach, w stosunku do powierzonego im ludu”. Wskazany wcześniej kanon należy porównać z kan. 528: „Proboszcz jest obowiązany zatroszczyć się o to, ażeby przybywającym w parafii głoszone było nieskażone słowo Boże. Stąd zabiega o to, by wierni byli właściwie o prawdach wiary pouczeni, zwłaszcza przez głoszenie homilii w niedziele i święta nakazane oraz przez nauczanie katechetyczne. Popiera też dzieła, poprzez które jest propagowany duch ewangeliczny, również w zakresie sprawiedliwości społecznej. W sposób szczególny troszczy się o katolickie wychowanie dzieci i młodzieży. Wszelkimi siłami zabiega, korzystając także z pomocy wiernych, ażeby ewangeliczne orędzie dotarło również do tych, którzy przestali praktykować albo nie wyznają prawdziwej wiary”²³.

Po pierwsze proboszcz winien się troszczyć o to, by przebywającym w parafii było głoszone „nieskażone Słowo Boże”. Stąd jak podaje Jan Dudziak bardzo ważny i nadrzędny jest wymóg dla nauczycielskiej posługi proboszcza, dlatego słuszne jest odwołanie do Dekretu o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*²⁴. Za Józefem Krzywdą wskazać należy, że norma kan. 528 § 1 zobowiązuje proboszcza do troski o to, by w powierzonej mu wspólnotie głoszone było nieskażone Słowo Boże, to w pierwszym rzędzie on sam respektuje wymagania prawa, stanowiąc wzór dla współpracowników i swojej owczarni. Nauczając przede wszystkim w niedzielę i święta przez głoszenie homilii oraz przez nauczanie katechetyczne, winien się stosować nie tylko do ogólnych zasad prawa, lecz śledzić i przestrzegać wskazania Magisterium Kościoła, przepisy prawa partykularnego, postanowienia synodów, Konferencji Biskupich i rozporządzenia swojego biskupa²⁵.

Proboszcz poprzez homilię w ciągu całego roku liturgicznego powinien wyklądać tajemnice wiary i normy życia chrześcijańskiego. Zadania tego nie musi wykonywać samodzielnie, ale może zlecić je innemu kapłanowi posługującemu w parafii, np. wikariuszowi, który może zastępować go w różnych sytuacjach przewidzianych prawem²⁶.

Kapłan, któremu powierzono w opiekę parafię, powinien także pamiętać o kilku normach kodeksowych, które polecają docierać z przepowiadaniem Słowa Bożego do ludzi specjalnych kategorii, do których należą np. chorzy odosobnieni w więzieniu, w domu poprawczym, a także wyznający inną wiarę, niepraktykujący, a nawet niewierzący. Wynika to z kan. 771 § 1 oraz 771 § 2²⁷.

Kolejny obowiązek wywodzi się z kan. 773. Proboszcz powinien dołożyć wszelkich starań, by katecheza stawała się pierwszorzędną częścią wychowania chrześcijańskiego wiernych. W adhortacji apostolskiej *Catechesi tradendae* znajduje się wskazanie do prowadzenia w parafii różnego rodzaju katechez. Współczesne życie wymaga od proboszcza stworzenia odpowiednich struktur do katechizacji, która musi być dokonywana różnorodnie, tak aby osiągnąć zamierzony, zbawczy cel²⁸.

Do obowiązków proboszcza należy również organizowanie w parafii, według przepisów lub zwyczajów diecezjalnych, rekolekcji, świętych misji lub innych podobnych form podyktowanych miejscowymi potrzebami²⁹. Jak podaje Wojciech Góralski prawodawca rekolekcje oraz misje uznał za specjalną formę nauczania. Częstotliwość ich inicjowania przez proboszczów pozostawiono ustaleniom biskupa diecezjalnego³⁰.

Wskazać również należy pogląd Tadeusza Pawluka, który stwierdza, że posługa nauczania opiera się na okazywaniu szczególnej troski o katolickie wychowanie dzieci i młodzieży³¹. Należy przyznać mu rację, ponieważ jak wynika z

²⁰ W. Góralski, *Księga III Nauczycielskie zadanie Kościoła*, [w:] P. Hemperek, W. Góralski, F. Przytuła, J. Bakalarz, *Komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r. Księga III. Nauczycielskie zadanie Kościoła. Księga IV. Uświęcające zadanie Kościoła*, Lublin 1986, s. 17.

²¹ J. Dudziak, *Kanoniczna rola proboszcza. Realizacja podstawowych zadań kościelnych: nauczania, uświęcania, rządzenia*, Tarnów 2001, s. 29.

²² J. Krzywda, *Kompetencja proboszcza w realizacji misji nauczycielskiej Kościoła*, [w:] *Parafia w prawie kanonicznym i w prawie polskim*, s. 190.

²³ KPK/83, can. 528 § 1.

²⁴ J. Dudziak, *Kanoniczna rola proboszcza*, s. 29.

²⁵ J. Krzywda, *Kompetencja proboszcza*, s. 191.

²⁶ P. Szczygielski, *Funkcja wychowawcza i uświęcająca proboszcza według kanonu 528 Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*, [w:] *Kodeks Prawa Kanonicznego w badaniach młodych naukowców I*, red. M. Sitarz, Lublin 2014, s. 81-82.

²⁷ Zob. KPK/83, can. 771 § 1, 771 § 2; J. Dudziak, *Kanoniczna rola proboszcza*, s. 31.

²⁸ P. Szczygielski, *Funkcja wychowawcza*, s. 83.

²⁹ Por. KPK/83, can. 770; J. Dudziak, *Kanoniczna rola proboszcza*, s. 31.

³⁰ W. Góralski, *Księga III Nauczycielskie zadanie Kościoła*, s. 23.

³¹ T. Pawluk, *Prawo kanoniczne*, s. 243.

definicji nauczanie to ogół zaplanowanych czynności podejmowanych przez nauczyciela, mających na celu przekazywanie uczniowi wiedzy o świecie³², zaś wychowanie to szczególny typ świadomie podejmowanej działalności ludzkiej, zmierzającej do wywołania zmian w ludzkiej psychice w celu pełnego rozwoju osobowości i przygotowania jednostki do życia³³. Normatywna treść dotycząca wychowania dzieci i młodzieży została zawarta w kan. 795, który brzmi: „ponieważ prawdziwe wychowanie powinno objąć pełną formację osoby ludzkiej, zarówno w odniesieniu do celu ostatecznego, jak i w odniesieniu do dobra wspólnego społeczności, dlatego dzieci i młodzież tak winny być wychowywane, ażeby harmonijnie mogły rozwijać swoje przymioty fizyczne, moralne oraz intelektualne, zdobywać coraz doskonalszy zmysł odpowiedzialności, właściwie korzystać z wolności i przygotowywać się do czynnego udziału w życiu społecznym”³⁴. Do duszpasterzy należy obowiązek czynić wszystko, ażeby wszyscy wierni mogli otrzymać katolickie wychowanie³⁵. Jak ukazuje to Jan Dudziak, w praktyce mowa o tu o popieraniu katolickiego szkolnictwa, interesowaniu się okolicznościami wychowawczymi wszelkich kategorii dzieci i młodzieży³⁶.

Odnosząc się w tym kontekście do szczególnego miejsca i roli, jaką zajmuje proboszcz w swojej wspólnotcie w zakresie realizacji nauczycielskiej misji Kościoła, wypada powiedzieć, nawiązując do słów Jana Pawła II, że wielka odpowiedzialność spoczywa na tych, którzy pełnią posługę słowa. Dlatego „(...) ich obowiązkiem jest staranne przygotowanie – przez studium świętego tekstu i modlitwę – komentarza do słów Pańskich, który będzie wiernie oddawał ich treść, nawiązując do aktualnych problemów i do życia współczesnych ludzi”³⁷. Wydaje się słuszne przypomnienie nauczania zawartego w Konstytucji dogmatycznej o objawieniu Bożym *Dei verbum*. Z tekstu tego wynika, że jest rzeczą konieczną, aby wszyscy duchowni, zwłaszcza kapłani Chrystusowi i inni, którzy jako diakoni lub katechiści zgodnie z otrzymaną misją zajmują się posługą słowa, pozostawali w zażyłości z Pismem świętym przez pilne czytanie duchowe oraz staranne studium, aby nikt z nich nie stał się „bezużytecznym głosicielem słowa Boga na zewnątrz, wewnątrz nie będąc jego słuchaczem”, gdy w rzeczywistości powinien z powierzonymi sobie wiernymi dzielić się obfitym skarbem Bożego słowa, zwłaszcza podczas świętej liturgii³⁸.

Zakończenie

Zadanie nauczycielskie Kościoła jest wpisane w jego misję. Chrystus Pan nakazał, aby na całym świecie i wszelkiemu stworzeniu głosić Ewangelię. Prawodawca kościelny uznał, że wzrost wiary ludu Bożego zależy od posługi Słowa, stąd tematykę nauczycielskiej misji Kościoła wpisał w III księgę Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Kościół powszechny składa się z Kościołów partykularnych, te zaś z parafii. Własnym pasterzem parafii, pod władzą biskupa, jest proboszcz. Właśnie na nim spoczywają szczegółowe zadania krzewienia wiary, w tej określonej wspólnotcie wiernych jaką jest parafia. Proboszcz zobowiązany jest przez prawodawcę do posługi Słowa Bożego oraz katechizacji. Zadanie to spełnia poprzez głoszenie homilii w niedzielę i święta, organizowaniu rekolekcji oraz misji. Nie powinno zapominać się o fakcie, że Słowo Boże powinno docierać również do ludzi chorych, odosobnionych w zakładach karnych czy poprawczych, a także wyznających inną wiarę, niepraktykujących, a nawet niewierzących. Kapłan, któremu powierzono w opiekę parafię spełnia również doniosłą rolę w posłudze nauczania, która opiera się na okazywaniu szczególnej troski o katolickie wychowanie dzieci i młodzieży. Proboszcz jest zobowiązany, jak naucza Sobór Watykański II, do poznawania Pisma Świętego przez pilne czytanie duchowe oraz staranne studium, aby nie stał się „bezużytecznym głosicielem słowa Boga na zewnątrz, wewnątrz nie będąc jego słuchaczem”.

PASTOR FUNCTION FOR TEACHING THE FAITHFUL

The parish is a certain community of the faithful, formed on a permanent basis in the particular Church, over which pastoral custody, under the authority of the diocesan Bishop, is entrusted to the pastor as its own shepherd. The pastor takes the pastoral care of the community entrusted to him under the authority of the diocesan bishop. Is called to participate in the ministry of Christ, for his community to carry out the tasks of teaching with the cooperation of other presbyters and deacons and the assistance of the lay faithful. The parish priest is obliged by the legislature to proclaim

³² Nauczanie, [w:] Nowa Encyklopedia Powszechna A-Z, red. J. Marcinek, Kraków 2004, s. 591.

³³ Wychowanie, [w:] Nowa Encyklopedia Powszechna A-Z, s. 972.

³⁴ KPK/83, can. 795.

³⁵ KPK/83, can. 794 § 2.

³⁶ J. Dudziak, *Kanoniczna rola proboszcza*, s. 31-32.

³⁷ J. Krzywdą, *Kompetencja proboszcza*, s. 193.

³⁸ Nr 25, Sacrosanctum concilium oecumenicum vaticanum II, *Constitutio dogmatica de divina revelatione dei verbum*, 18.11.1965, AAS 63 (1966) 817-836, tekst polski [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, s. 361.

the Word of God and catechesis. This task meets through the preaching of the homily on Sundays and holidays, organizing retreats and missions.